

Rigsdagstidende.

1861. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 45.

Trettende Session.

14de Møde.

Tirsdagen den 22de October Kl. 1.

(Forsfat.)

Indenrigsministeren (forts.): Men paa den anden Side kan der være andre Forhold, hvor en uheldig Indgriben sædvansmæssig gjør sig gjældende, hvor det nemlig kommer an paa den Opfattelse, som de overordnede Autoriteter have, altsaa, før at tale reent ud, Amtmandens Anstuelse, da han ganske vist kan gribe ind i den kommunale Selvstyrelse i de Tilfælde, hvor han anseer det for sin uundgaaelige Pligt, og hvor han ikke troer, at hans Samvittighed tillader ham at see bort fra, at visse Former, der kun have administrativ Gyldighed, iagttages. Der hersker de facto stor Communalfrihed. Men denne Lov har som sagt ikke paataget sig den endelige Afslutning, og det er ubilligt at forbre af den, hvad den ikke lover. Naar der er talt om, at Loven skulde kunne berede Fare for den underordnede kommunale Frihed, og at man skulde begynde nedenfra, da maa jeg gjøre opmærksom paa, at man ogsaa tidligere hos os har sagt, at man skulde begynde med at give de smaa Communer Frihed og derfra gaae over til at give hele Landet en fri Forfatning; — nu have Omstændighederne medført, at vi ere gaaede en modsat Vej, og jeg troer, at det ikke har været til Skade. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at naar der er Spørgsmaal om at udstyre de kommunale Institutioner med større Myndighed, da vil vist Ingen kunne nægte, at Amtsrådet som første Instants er i det foreliggende Udkaft udstyret med fuld Selv-

styrelsesret; det har fuldkommen Skattebevillingsmyndighed, og der er ikke opstillet andre Skranke, end man, selv under en endelig Communallov, maa ansee det rigtigt at sætte, idet de kun gaae ud paa at værne om de Enkeltes Ret eller om Fremtidens Ret, f. Ex. med Hensyn til at disponere over opsamlede Capitaler. Jeg troer, at Begyndelsen bør gjøres der, hvor man kan vente de bedste og dygtigste Kræfter til at gennemføre Udviklingen; det vilde ganske vist være en væsentlig Indvending herimod, dersom det skete paa de særlige Communer, Arcommunernes, Befolking. Men jeg har ikke hørt, at der er blevet anført noget Exempel paa, at man ved Lovudkastet vil unddrage Communerne Noget, som de nu have Naadighed over — i Tilfælde af mindre væsentlig Betydning er der endog givet dem noget Mere — og jeg opfordrer de Herrer til at oplyse, om der skulde kunne paavises noget Saadant. Det forekommer mig klart, at de Ting, der ere henlagte til det fælles Amtsråd, som overordnet Commune, ere saadanne, som nu ikke finde endelig Afgjørelse i de mindre Communer, og som ville finde en, ialtfald i Begrebet, Selvbestyrelse nærmere liggende Afgjørelse igjennem Amtsrådet end gennem Amtmanden; thi det maa jeg bede bemærket, at Amtsrådet, der omfatter Landdistricterne og Kjøbstæderne, er ligesaa fuldt en Commune som nogen anden Commune. Man maa ikke troe, at Friheden kun kan ligge i nederste Instants, og at Alt, hvad der er overordnet, er Tyranni, Indskrænkning og Begrænsning. Skulde man imidlertid absolut ønske at bortstjære Amtsrådet som overordnet Instants, skal jeg sige Ja og Amen; det skal ikke møde Indvendinger fra